

Adviesbureau voor Onderwijsplanning

Stichting en Instandhouden scholen

Huisvesting en herstructurering

Prognoses

Ruim 30 jaar ervaring in onderwijsplanning

Memorandum Beoordeling verzoek opnemingsplan van scholen WBO van een algemeen bijzondere basisschool uitgaande van de stichting De Schoolwerkplaats met als gewenste datum van bekostiging 1 augustus 2018

Aan: gemeente Velsen

Datum: 1 mei 2017

In deze rapportage schets ik mijn bevindingen inzake de aangevraagde schoolstichting. Op basis van de vragen en antwoorden daarbij geef ik tenslotte een conclusie over of de aangevraagde school naar verwachting zal voldoen aan de in de WBO en daarbij behorende circulaire vastgelegde normen.

1. Is Veldhoven een vergelijkbare gemeente?

Naar mijn mening is Veldhoven **geen** vergelijkbare gemeente. De hoofdreden hiervoor is dat in Veldhoven reeds twee algemeen bijzondere basisscholen functioneren en de aanvraag in Velsen de eerste school van de desbetreffende richting betreft. Doordat er twee basisscholen in Veldhoven zijn, ligt ook het belangstellingspercentage hoog. Op basis van de leerlingentelling van 1 oktober 2016 is de belangstelling voor beide scholen samen 12,4%, zijnde 442 leerlingen op een totaal van 3565 leerlingen. Zou Veldhoven wel vergelijkbaar zijn, dan is op basis van de wetstekst te rekenen met het gevonden belangstellingspercentage van beide scholen samen...

Een tweede reden om Veldhoven niet vergelijkbaar te noemen met Velsen ligt in verschillen in de sociale structuur. Het gemiddelde inkomen van huishoudens in Velsen ligt op 92% van dat van Veldhoven. In het basisonderwijs is het aandeel gewichtsléerlingen in Velsen hoger dan in Veldhoven: 7,2% ten opzichte van 5,1%. Het verschil blijkt verder uit dat in Velsen komende jaren vijf impulsgebieden (dus gebieden met een achterstand die via het ministerie van Onderwijs Cultuur Wetenschap extra middelen krijgen) zijn. En in Veldhoven is er een.

N.B. Zowel in Veldhoven als voor alle algemeen bijzondere basisscholen in den lande geldt dat er geen of nauwelijks gewichtsléerlingen zijn.

2. Wat als Veldhoven als vergelijkbare gemeente wordt gezien? Hoe is dan de prognose voor de op te richten school?

Als Veldhoven als vergelijkbare gemeente wordt gezien, dan zou minimaal de belangstelling gesteld moeten worden op het gemiddelde van Veldhoven, zijnde 6,2%. Er is echter dan nog een ander iets dat naar mijn idee in ogenschouw moet worden genomen. Uit de brief van het aanvragende schoolbestuur blijkt duidelijk dat zij ervanuit gaan dat de leerlingen uit een deel van de gemeente Velsen komen. Als vestigingsplaats noemen zij Santpoort-Noord. Verder wordt Driehuis en het oostelijk deel van IJmuiden als wenselijk deel van het voedingsgebied genoemd. Dus niet de hele gemeente ofschoon die voor de prognoseberekening wel wordt gebruikt. Vergelijking met de beide scholen in Veldhoven leert dat de ene school een groter

voedingsgebied heeft dan de andere. De ene heeft ook een enkele leerling van buiten Veldhoven. De andere bedient echter in hoofdzaak de postcodegebieden van de vestigingsplek en de direct omliggende (zie tabel 1; hieronder).

Veldhoven,a.b. bao	Basisschool EigenWijs	Casimirschool	Eindtotaal
5501	29	13	42
5502	4		4
5503	121	3	124
5504	25	1	26
5505	133	2	135
5506	13	1	14
5507	1		1
5508	15	70	85
5509		9	9
5653	1		1
5684	1		1
Eindtotaal	343	99	442
eigen postcode	35,3%	70,7%	

Tabel 1. De aantrekkingskracht van beide Veldhovense algemeen bijzondere basisscholen naar postcodegebied en aandeel eigen postcode in het totaal

Letten op de tekst van het aanvragende schoolbestuur en de situatie in Veldhoven lijkt mij de situatie van de Casimirschool het best overeenkomen met de verwachte situatie in Velsen. Bij 99 leerlingen levert dat een belangstelling van 2,8%..

Indien ik op basis van de recente prognose van Pronexus van de Velsense wijkindeling (nu nog concept) en de leerlingenaantallen een prognose maak voor de te stichten school, kom ik zelfs met een groter voedingsgebied en het gemiddelde percentage voor een school in Veldhoven niet op 267 leerlingen die op basis van de wet minimaal gedurende lange tijd (jaarlijks tussen het vijfde en twintigste jaar) nodig zijn. Daarbij hanteer ik dan al een groter voedingsgebied (geheel IJmuiden-Noord en geheel IJmuiden-Zuid en Santpoort-Zuid erbij) en een hoger deelnamepercentage (95% in plaats van circa 80%, zoals in de tabel 2 op de volgende bladzijde aangegeven).

Het verwachte aantal leerlingen blijft dan steken op circa 180!

Velsen - deelprognoses

Basisgeneraties

nummer	gebied	2017	top
00	Velsen-Zuid + Driehuis	336	354
01	Ijmuiden-Noord	781	819
02	Ijmuiden-Zuid	710	746
06	Santpoort-Noord	592	650
07	Santpoort-Zuid	336	358
	SOM	2755	2927
		95%	2617
		6,5%	170
	leerlingen uit deze voedingsgebieden op de basisscholen volgens de prognose van Pronexus		181
	Toermalijn	225	244
	Jan Campertschool	178	179
	Parnassia	276	281
	Bosbeek	202	220
	Brederode Dalon	145	163
		1026	1087
	deelname	81,2%	79,8%
	leerlingen	145,4	151,8

Tabel 2. De basisgeneraties van verschillende gebieden in Velsen en de daarmee te maken berekening voor het aanvragende schoolbestuur op basis van de aanvraag

Bij de door de aanvragers gehanteerde prognose valt nog wel een enkele opmerking te maken. De door VBS gebruikte PRIMOS-prognose uit 2016 is formeel nog recent genoeg en geeft voor Velsen een stijging van de basisgeneratie te zien over de periode van 20 jaar van ongeveer 630 kinderen. De prognose van DUO van een jaar eerder geeft een grotere stijging van het aantal leerlingen te zien, nl. 960. De recent voor de gemeente op basis van meerdere voedingsgebieden gemaakte prognose door Pronexus komt op een veel lagere groei van het aantal basisschoolkinderen en tenslotte de prognose 2017-2040 van CBS en het Planbureau voor de Leefomgeving komt op een stijging met circa 250 kinderen.

De VBS-prognose werkt met een standaard uitstroom van 5%. De feiten in Velsen tonen dat een groter deel van de basisgeneratie niet in Velsen op school gaat. Van de 5634 kinderen in de basisgeneratie per 1 januari 2017 gaan op 1 oktober 2016 5001 kinderen op een Velsense basisschool. Dat is 87,8%. Uit tabel 2 blijkt ook dat de deelname in het gehanteerde gebied nog iets lager uitvalt als alleen rekening wordt gehouden met de leerlingen die op de genoemde scholen gaan en in het genoemde gebied wonen. (op de genoemde scholen zitten overigens nog wel leerlingen van buiten de genoemde gebieden en ook zijn in de IJmuidense voedingsgebieden nog enkele andere vestigingen van basisscholen).

- Doet in Velsen de situatie zich voor dat met artikel 78 WBO leerlingen niet meegeteld behoeven te worden omdat er elders op een school van dezelfde richting plaatsruimte is? Controle van de situatie leert dat binnen 5 kilometer van Santpoort-Noord, de gewenste vestigingsplaats, de Bloemendaalse Schoolvereniging (BSV) huisvesting heeft. Dit is ook een

algemeen bijzondere basisschool. Volgens opgave van de gemeente Bloemendaal omvat het gebouw 1650 m². Op basis van de ruimtenormering betekent dit dat er in dat gebouw plaatsruimte is voor 288 leerlingen, terwijl de telling van 1 oktober 2016 242 leerlingen betreft, waarvan overigens iets meer dan 20 uit de gemeente Velsen afkomstig zijn. 46 leerlingen kunnen dus worden afgetrokken van de prognoseaantallen, omdat daarvoor ruimte bij de BSV beschikbaar kan worden geacht.

4. Hoe ziet de prognoseberekening er vervolgens uit gelet op het bovenstaande?
 Uitgaande van een belangstelling van 6,2% en het aantal kinderen dat volgt uit de prognose van Pronexus en rekening houdend met de geconstateerd uitstroom van kinderen zodat feitelijk 87,8% van de basisgeneratie in Velsen op school gaat en rekening houdend met een plaatsruimte bij de BSV van 46 leerlingen, komt de berekening uit op 273 leerlingen. Echter deze hoogte acht ik zeer onwaarschijnlijk. Dit omdat zelfs het percentage van 6,2% fors boven het landelijk gemiddelde - 2,95% - voor algemeen bijzondere scholen ligt, zoals de gegevens uit tabel 3 (hieronder) tonen.

ab –bao: aantal scholen	164	gemeenten	302	scholen	1,84 school/gemeente
Situatie 1 oktober 2016	Totaal leerlingen	alg bijz			
leerlingen NL	1427453	77647	5,44%		
gem/ per school		257,1	2,95%		
gewicht per school gemiddeld		negatief			
		267 en kleiner	191	63,2%	
		groter dan 267	111	36,8%	

Tabel 3 Algemeen bijzondere basisscholen in aantal en leerlingen per 1 oktober 2016

Zou het percentage 2,95% van de gemiddelde algemeen bijzondere basisschool in een gemeente in Nederland toegepast worden, dan duikt de prognose ver onder dat tot 1 augustus 2018 geldende stichtingsnorm van 267 leerlingen. De verwachting is dan circa 153 leerlingen. Dit zonder gebruik maken van de mogelijke plaatsruimte bij de BSV.

De berekeningen:

huidige basisgeneratie	5634	5634
hoogste basisgeneratie	5863	5863
uitstroom	87,8%	87,8%
belangstellingspercentage	6,2%	2,95%
prognoseresultaat	319	153
na aftrek BSV	273	

Conclusie:

Op basis van het hiervoor opgemerkte (Veldhoven is niet vergelijkbaar, want 2 scholen i.p.v. 1 aangevraagde en de sociale structuur van Veldhoven wijkt af van Velsen; het voedingsgebied is te groot berekend t.o.v. de opgave van het schoolbestuur; de PRIMOS-cijfers zijn hoger dan de meest recente prognoses voor Velsen) kom ik tot de conclusie dat het zeer onwaarschijnlijk

is dat de aangevraagde school zal (gaan) voldoen aan de geldende stichtingsnorm van 267 leerlingen.

Willem Kleinbruinink; Haarlem, 3 mei 2017